

FELJTON Socijalni nauk Crkve od pape Lava XIII. do pape Lava XIV. (9/10) – IKA

Kardinal Vinko Puljić, vrhbosanski nadbiskup u miru: „Papa Lav XIV. nas vraća temeljima socijalnog nauka Crkve“. U sklopu feljtona „Papinska vizija društvene pravde: Socijalni nauk Crkve od pape Lava XIII. do pape Lava XIV.“ na mrežnim stranicama IKA-e donosimo intervju s kardinalom Vinkom Puljićem (80), vrhbosanskim nadbiskupom u miru i jednim od najistaknutijih crkvenih pastira jugoistočne Europe.

Foto: Vatican Media/snimka zaslona // Kardinal Vinko Puljić za vrijeme konklava u Vatikanu 2025.

Tijekom više od tri desetljeća biskupske službe kardinal Puljić bio je duhovni stup i moralni oslonac Crkve u Bosni i Hercegovini, ostajući uz svoj hrvatski narod i sve katoličke vjernike u najtežim razdobljima novije povijesti.

Svjedok triju konklava i kontinuiteta Crkve

Kao Hrvat iz Bosne i Hercegovine, kardinal Vinko Puljić svojim je pastirskim djelovanjem utjelovio povezanost i jedinstvo vjernika s obje strane granice, svjedočeći vjeru i nadu u opkoljenom Sarajevu, zauzimajući se za dijalog i mir, potičući povratak prognanih te neprestano brinući za dostojanstvo čovjeka i snagu zajedništva unatoč ratnim i poratnim podjelama.

Kardinal Vinko Puljić bio je sudionik triju konklava – 2005., 2013. i 2025. godine – a na posljednjoj, u travnju 2025., kao najstariji kardinal s pravom glasa svjedočio je izboru pape Lava XIV. Stojeći uz novoga Papu na središnjoj lođi bazilike svetog Petra u Vatikanu, dijelio je s njim

prve trenutke njegova pontifikata i radost Crkve koja u novom nasljedniku svetog Petra prepoznaje kontinuitet nade i služenja.

Njegovo iskustvo i sjećanja na te povijesne dane, kao i razmišljanja o kontinuitetu socijalnog nauka Crkve, pružaju dragocjen uvid u živi prijenos vjere, nade i socijalne zauzetosti Crkve – od enciklike „Rerum novarum“ pape Lava XIII. do poruka i prioriteta aktualnog pontifikata pape Lava XIV.

Foto: KTA/IKA // Katedrala Presvetog Srca Isusova u Sarajevu i kardinal Vinko Puljić

U ovom intervjuu kardinal Puljić, između ostalog, govori o duhovnom ozračju konklave, o izazovima koji stoje pred Crkvom u svijetu obilježenom nejednakošću, ratovima i duhovnom prazninom, te o potrebi da se socijalni nauk Crkve ponovno otkrije kao teologija djelovanja, ljubavi i konkretne solidarnosti s čovjekom našega vremena.

Životopis

Nadbiskup metropolit vrhbosanski u miru, kardinal Vinko Puljić, rođen je 8. rujna 1945. godine u mjestu Priječani pokraj Banje Luke, u obitelji dubokih kršćanskih korijena. Teološki studij završio je u Đakovu, gdje je 29. lipnja 1970. zaređen za svećenika Banjolučke biskupije. Nakon trogodišnjeg službovanja kao kapelan u Banjoj Luci, pastoralno je djelovao u više župa – u Sasini kod Ljubije, Ravskoj, te potom u Bosanskoj Gradišci. Između 1978. i 1987. godine obnašao je službu duhovnika u Nadbiskupskom sjemeništu „Zmajević“ u Zadru.

Godine 1990. imenovan je vicerektorom Vrhbosanske katoličke bogoslovije u Sarajevu. Vrhbosanskim nadbiskupom imenovan je 7. prosinca 1990., a 6. siječnja 1991. godine u Rimu ga je posvetio Sveti Otac Ivan Pavao II.. Ustoličen je u Sarajevu 19. siječnja 1991. Papa Ivan Pavao II. imenovao ga je 30. listopada 1994. kardinalom, a u Kardinalski zbor primljen je na konzistoriju 26. studenoga iste godine, čime je postao prvi kardinal iz Bosne i Hercegovine u povijesti.

Za svoj neumorni rad te zauzimanje za mir, dijalog i jednakopravnost svih naroda, kardinal Puljić primio je niz domaćih i međunarodnih priznanja. Među njima se posebno ističu počasni doktorati Sveučilišta Grand Valley State University u Michiganu (1995.) i Katoličkog sveučilišta Santa María u Arequipi (Peru, 2001.), kao i međunarodna nagrada „Perdonanza” (Aquila, 2002.) za izgradnju mira na Balkanu.

Kardinal Puljić bio je jedan od osnivača Međureligijskog vijeća Bosne i Hercegovine (1997.), čiji je bio i dugogodišnji predsjednik, te je 2002. godine obnovio Katolički tjednik. Za doprinos očuvanju hrvatskih duhovnih i kulturnih vrijednosti 2011. godine primio je povelju udruge „Mare nostrum croaticum”, a Europski pokret u Bosni i Hercegovini dodijelio mu je 2012. priznanje za razvoj tolerancije i međureligijskog dijaloga.

Predsjednik Republike Hrvatske odlikovao ga je Veleredom kralja Dmitra Zvonimira s lentom i Danicom (2022.) za izniman doprinos očuvanju hrvatskog identiteta te za uspjehe u međureligijskom, kulturnom i humanitarnom djelovanju.

Papa Franjo prihvatio je 29. siječnja 2022. godine njegovo odreknuće od službe vrhbosanskog nadbiskupa. I nakon umirovljenja kardinal Puljić ostao je aktivan u crkvenom i društvenom životu, nastavljajući služiti Crkvi kao svjedok nade, promicatelj dijaloga i duhovni oslonac vjernicima.

Kardinal Puljić autor je niza knjiga duhovnog i svjedočkog karaktera, među kojima se ističu: *O stradanjima s nadom I–II*, *Križni put*, *Moje prve konklave*, *Ne trnite svjetla*, *Pisma Mariji*, *Pisma Pavlu*, *Cristiani a Sarajevo*, *Moje druge konklave*, *Korita prošlosti i pritoke sadašnjosti* te *Iz župnikove torbe*.

Povodom njegovih jubileja – 75. rođendana, 50 godina svećeništva, 30 godina biskupske službe i 25 godina kao kardinal – Vrhbosanska nadbiskupija i Katolički bogoslovni fakultet u Sarajevu objavili su Zbornik radova „Vrhbosanska mjesna Crkva i njezin kardinal” (2020.), kao priznanje njegovu trajnom doprinosu Crkvi i narodu.

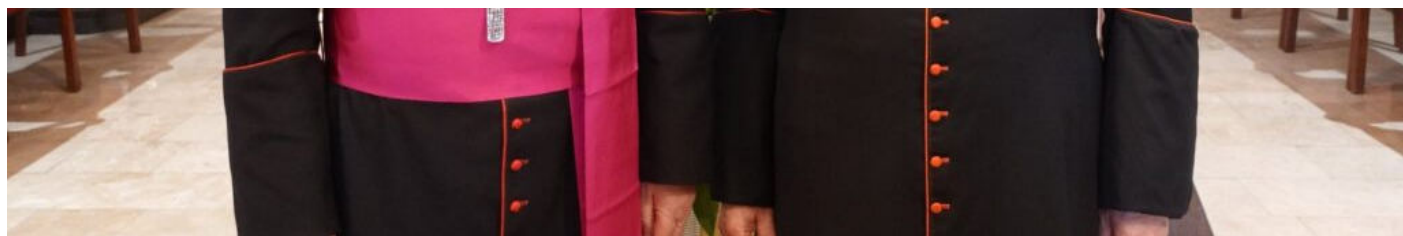

Foto: KTA / Mons. Tomo Vukšić i kardinal Vinko Puljić

Od umirovljenja 2022. godine nosi naslov nadbiskupa u miru, a i dalje je uključen u pastoralne, društvene i međureligijske inicijative Crkve, svjedočeći vjeru koja se izražava djelima i otvorenošću prema svakom čovjeku.

Umirovljenički dani, ali ne i mirovanje – vrhbosanski nadbiskup u miru

Inače, umirovljeni vrhbosanski nadbiskup kardinal Vinko Puljić trenutno boravi u Domu za starije osobe u Lugu pokraj Kiseljaka, koji nosi ime nadbiskupa Ivana Evanđelista Šarića (1922. – 1960.) – drugog vrhbosanskog nadbiskupa i jednog od njegovih najistaknutijih prethodnika na vrhbosanskoj nadbiskupskoj stolici.

Uz osnutak Caritasa Vrhbosanske nadbiskupije, nadbiskup Ivan Evanđelist Šarić ostat će trajno upamćen kao prevoditelj Svetoga pisma na hrvatski jezik (1940. – 1943.), čime je dao neizbrisiv doprinos hrvatskoj duhovnoj i kulturnoj baštini te učvrstio mjesto hrvatskoga jezika u liturgijskom i teološkom izrazu Katoličke Crkve.

Osim po tom monumentalnom djelu, nadbiskup Ivan Evanđelist Šarić poznat je i kao graditelj veličanstvene crkve sv. Josipa na Marindvoru u Sarajevu, jednog od najljepših sakralnih zdanja u Bosni i Hercegovini. Upravo u toj crkvi – simbolu njegove vjere, ustrajnosti i ljubavi prema narodu – počinjavaju njegovi zemni ostaci, u zemlji kojoj je posvetio cijeli svoj život i služenje.

Kao crkveni pastir, književnik, pjesnik i publicist, nadbiskup Šarić ostavio je bogato i raznovrsno književno stvaralaštvo, koje, nažalost, i danas ostaje nedovoljno poznato široj hrvatskoj javnosti. Njegova duhovna i književna ostavština svjedoči o sintezi vjere, kulture i domoljublja, koja je obilježila njegovo pastirsko djelovanje i kulturni doprinos.

Foto: Vatican Media / Današnja katedrala Presvetog Srca Isusova u Sarajevu izgrađena je krajem 19. stoljeća

Lik i djelo nadbiskupa Ivana Evanđelista Šarića ostaju trajan podsjetnik na bogatstvo duhovne tradicije Vrhbosanske nadbiskupije te na neraskidivu povezanost vjere, kulture i narodne svijesti, koje su tijekom stoljeća oblikovale identitet Crkve u Bosni i Hercegovini.

Sedmorica pastira na čelu Vrhbosanske nadbiskupije kroz povijest

Od ponovne uspostave crkvene hijerarhije 1881. godine, Vrhbosanskom nadbiskupijom upravljalo je sedam (7) nadbiskupa koji su svojim pastoralnim i duhovnim djelovanjem oblikovali život Crkve u Bosni i Hercegovini te ostavili dubok trag u njezinoj povijesti.

Na tom nasljeđu osobito se ističe sluga Božji Josip Stadler (1881. – 1918.), prvi vrhbosanski nadbiskup i utemeljitelj Nadbiskupije. Obnovio je pastoralni život, osnovao brojne karitativne, odgojne i kulturne ustanove, među njima Vrhbosansko sjemenište i Družbu sestara Služavki Maloga Isusa, te snažno utkao Crkvu u društveni život Sarajeva i cijele zemlje. Stadler je ostao upamćen kao duhovni i društveni graditelj, simbol katoličke prisutnosti u Bosni i Hercegovini krajem 19. i početkom 20. stoljeća.

Potom je uslijedio Ivan Evanđelist Šarić (1922. – 1960.), nadbiskup, pjesnik i prevoditelj Svetoga pisma, koji je duhovnost i kulturu povezao u jedinstvenu viziju Crkve kao čuvarice narodne svijesti i jezika.

Nakon Drugoga svjetskog rata, u razdoblju Šarićeve odsutnosti, Marko Alaupović (1945. – 1960.) upravljao je nadbiskupijom najprije kao generalni provikar, a potom kao generalni vikar, a od 1960. do 1970. i kao vrhbosanski nadbiskup. Njegovo razdoblje obilježila je postojanost, pastoralna razboritost i briga za očuvanje crkvenog života u složenim političkim prilikama.

Zatim nadbiskup Smiljan Čekada (1970. – 1976.), razborit pastir koji je u poslijeratnim i komunističkim okolnostima mudro čuvao život Crkve i njezino zajedništvo s vjernicima.

Nakon njega Marko Jozinović (1977. – 1990.), nadbiskup koji je Crkvu u Bosni i Hercegovini uveo u novo razdoblje otvorenosti, dijaloga i pripreve za društvene promjene.

Na tom kontinuitetu nadovezuje se i svjedočanstvo kardinala Vinka Puljića (1990. – 2022.), vrhbosanskog nadbiskupa u miru, koji je u dramatičnim godinama rata i poraća postao simbol ustrajnosti, hrabrosti i vjernosti Crkve svome narodu.

Njegovo pastirsko djelovanje, prožeto zauzetošću za dijalog, pomirenje i obnovu, učvrstilo je položaj Crkve u srcu bosanskohercegovačkog društva te ostavilo dubok trag u suvremenoj crkvenoj i društvenoj povijesti.

Nadbiskup Tomo Vukšić (od 2022.), njegov nasljednik, nastavlja to dragocjeno nasljeđe duhovne i pastoralne zauzetosti, povezujući bogatu tradiciju vrhbosanske Crkve s izazovima suvremenoga svijeta. U vremenu obilježenom brzim promjenama, nadbiskup Vukšić, kao vojni ordinarij i nasljednik kardinala Puljića, nastoji očuvati duh zajedništva i svjedočanstva, povezujući vjernost tradiciji s otvorenošću prema novim oblicima evangelizacije i socijalne prisutnosti Crkve.

Od Stadlerove utemeljiteljske vizije i Šarićeve kulturne širine, preko Alaupovićeve postojanosti i Čekadine pastoralne mudrosti, do Jozinovićeve dijaloga, Puljićeve ustrajnosti i Vukšićeve otvorenosti – povijest vrhbosanskih nadbiskupa svjedoči o neprekinutom nizu vjernosti, služenja i nade Crkve u Bosni i Hercegovini.

U tom kontinuitetu, koji povezuje prošlost, sadašnjost i budućnost Crkve u Bosni i Hercegovini, osobito mjesto zauzima upravo kardinal Vinko Puljić, čije svjedočanstvo vjere, ustrajnosti i ljubavi prema Crkvi i narodu čini neizbrisiv dio suvremene povijesti Vrhbosanske nadbiskupije.

O izazovima s kojima se univerzalna Katolička Crkva suočava u suvremenom svijetu – kardinal Puljić govori u intervjuu koji slijedi...

Foto: KTA/TUZN // Poljski kardinal Stanisław Dziwisz i hrvatski kardinali Vinko Puljić i Josip Bozanić prije konklave 2025. godine

Izmoljen pa izabran – svjedočanstvo kardinala Puljića s konklave 2025. godine

Uzoriti gospodine kardinale,

bili ste sudionik konklave 2025. godine na kojoj je izabran papa Lav XIV. Kao jedan od najiskusnijih i najstarijih članova Zbora kardinala, stajali ste uz njega na središnjoj lođi Bazilike svetog Petra u Vatikanu prigodom njegova prvog obraćanja vjernicima nakon izbora. Štoviše, bili ste najstariji kardinal s pravom glasa koji je

sudjelovao u konklavi, budući da ste uoči izbora, u travnju 2025., imali 79 godina, a osamdesetu ste navršili u rujnu iste godine. Kako se prisjećate tih trenutaka? Kakva je bila atmosfera u dvorani u kojoj se birao novi papa i kakvi su vaši dojmovi s toga povijesnog događaja?

Najprije sam mislio da neću moći sudjelovati na ovim, svojim trećim konklavama. Zahvaljujući brižnim liječnicima koji su me osposobili da pođem, kao i generalnom tajniku Biskupske konferencije Bosne i Hercegovine te mome bivšem tajniku, vlč. Bojanu Ivešiću, koji me pratio, ipak sam sudjelovao u izboru pape Lava XIV. Na ovim su konklavama najvećim dijelom sudjelovali kardinali koji su imenovani u novije doba, pa su se u početku, u kuloarima, mogla čuti „šaputanja“ kako će konklave potrajati dulje nego prigodom izbora pape Benedikta XVI. i pape Franje.

Svi smo mi kardinali dobili knjigu u kojoj se, među ostalim, nalazio popis kardinala s pravom glasa, zajedno s njihovim kratkim životopisima, kako bismo mogli pročitati i barem ukratko upoznati osobito one koje dotad nismo poznavali. Kao najstariji među kardinalima prezbiterima koji su sudjelovali u konklavi, sjedio sam odmah do kardinala biskupa, među kojima je bio i kardinal Robert Prevost – sadašnji papa Lav XIV. Znao sam da vodi Dikasterij za biskupe te da je u svibnju 2024. primio biskupe Biskupske konferencije Bosne i Hercegovine tijekom njihova pohoda „ad limina“, ali ga osobno nisam poznao jer je kardinalom imenovan prije nešto više od dvije godine.

Tijekom konklava djelovao je smireno, staloženo i zračio određenom sigurnošću. Svi sudionici bili su vrlo ozbiljni i sabrani, osobito tijekom zajedničke molitve, pa se s pravom može reći da je ovaj papa prije svega – izmoljen, a potom izabran.

Foto: Vatican Media / Papa Lav XIV.

Papinsko ime kao simbol kontinuiteta misije Crkve — od Lava XIII. do Lava XIV.

Papa Lav XIV. u svojim prvim porukama i govorima često se poziva na socijalni nauk Crkve i na nasljeđe svojih prethodnika – od pape Lava XIII. i njegove enciklike „Rerum novarum“, preko svetog pape Ivana Pavla II. Velikog i pape Benedikta XVI., do pape Franje. Time jasno pokazuje želju da nastavi liniju socijalnog nauka koja povezuje vjeru i društvenu odgovornost, ističući dostojanstvo ljudske osobe, vrijednost rada, solidarnost i brigu za najslabije. Kako vi vidite kontinuitet i suvremenu aktualnost socijalnog nauka Crkve u svjetlu pontifikata pape Lava XIV.?

Predmnijevam da je papa Lav XIV. uzeo upravo ime Lav kako bi u tom duhu ostvarivao svoju službu Petrova nasljednika u Crkvi. Njegov predšasnik, papa Lav XIII., napisao je encikliku „Rerum novarum“, koja će, vjerujem, ostati vrijedna za sva vremena. U to je doba osobito bilo aktualno pitanje radnika, pa se papa Lav XIII. zauzimao za ostvarenje njihovih prava i priznavanje dostojanstva rada.

To je tema koju su i njegovi nasljednici neprestano naglašavali i produbljivali, jer je trajno potrebno u društvo ugrađivati odgovornost za čovjeka, socijalnu pravednost, dostojanstvo rada te pravednu plaću koja omogućuje da čovjek – odnosno obitelj – može dostojno živjeti od svoga rada.

Ne znam što je za društvo teže breme – ateistički komunizam ili bezdušni kapitalizam. U svakom slučaju, nije lako „plivati protiv struje“, a osobito je teško kada ideologija zavlada i nameće javno mnijenje koje proizlazi iz moći vladanja.

Foto: Vatican Media / Kardinal Vinko Puljić tijekom Mladifesta u Međugorju u kolovozu 2019.

Granice se mogu crtati, ali čovjeka se ne smije precrtati

U ovom feljtonu pod naslovom „Papinska vizija društvene pravde: Socijalni nauk Crkve od pape Lava XIII. do pape Lava XIV.” istražujemo razvoj socijalnog nauka Crkve kroz stoljeća. Što, po Vašem mišljenju, predstavljaju ključne izazove s kojima se Crkva danas suočava te kako ona može i treba odgovoriti na nova pitanja globalizacije, migracija, tehnološkog napretka i ekološke odgovornosti, a da pritom ostane vjerna svojoj evanđeoskoj poruci i dostojanstvu svake ljudske osobe? U tom kontekstu, gdje vidite ulogu svećenika, teologa i vjernika laika u prenošenju i življenju socijalnog nauka Crkve u suvremenim društvenim okolnostima?

Kada sam proživljavao teške ratne dane, često sam susretao brojne predstavnike vlasti i moćnike koji su mi pokušavali nametnuti svoja mišljenja. Kada se nisam slagao s njihovim razmišljanjima i prijedlozima, nerijetko su pokazivali nezadovoljstvo, pa čak i ljutnju. Kad sam se zbog toga, kao tada još relativno mladi nadbiskup, požalio blagopokojnom sluzi Božjem, kardinalu Franji Kuhariću, on me mudro posavjetovao da se uvijek držim moralnih i evanđeoskih načela, jer ona ostaju trajna, dok su politički stavovi prolazni – oni su, kako je rekao, stavovi moći, a ne pravde.

Danas, nažalost, u velikoj mjeri ne vladaju proklamirana ljudska prava ni stvarna zaštita dostojanstva čovjeka, nego prevladava interes – bilo politički, bilo ekonomski – u utrci za što većom dobiti. Posebno je teško naviještati istinu u takvim okolnostima, osobito ondje gdje su mediji u rukama moćnika koji nameću svoj „pogled“ na prava i pravdu.

Podsjećam na riječi pape Lava XIV., koji je jasno rekao da njegova zadaća nije rješavanje međudržavnih, državnih ili društvenih uređenja, nego naviještanje Evanđelja i svjedočenje istine utemeljene na uskrsnulom Isusu Kristu, te zalaganje za dostojanstvo čovjeka kao djeteta Božjega.

Kada su, u ratnom vihoru, svjetski i domaći moćnici počeli krojiti granice u Bosni i Hercegovini, poručio sam u parlamentu da granice mogu crtati kako smatraju da je pravedno – ali da ne smiju precrtati čovjeka. Nažalost, dogodilo se upravo to: u Bosni i Hercegovini najvećim je dijelom bio precrtan čovjek, njegovo dostojanstvo i njegova prava, samo kako bi se, barem prividno, zadovoljili apetiti malih i velikih moćnika.

Nema socijalne pravde tamo gdje je čovjek ugrožen i gdje se ne poštuje njegovo dostojanstvo i njegova prava. A to se ne odnosi samo na čovjeka kao pojedinca, nego i na ono što je s njime neraskidivo povezano – na njegovu obitelj te na njegov nacionalni i vjerski identitet.

Foto: KTA/IKA // Kardinal Vinko Puljić i nadbiskup Želimir Puljić

Dostojanstvo rada u svjetlu socijalnog nauka svetog pape Ivana Pavla II. Velikog

Na koji način današnji socijalni nauk Crkve može biti nadahnuće suvremenom katoličkom svijetu – osobito u promicanju dostojanstva rada, obitelji, brige za siromašne i zajedništva među narodima? Kako, po Vašem mišljenju, taj nauk može postati živa snaga evangelizacije i konkretan odgovor na suvremene društvene izazove, poput rastuće nejednakosti, demografskog pada, slabljenja obiteljskog života i širenja kulture individualizma? Na koji način Crkva može nadahnuti vjernike laike, političare, gospodarstvenike, odgojitelje i kulturne djelatnike da u svojim sredinama svjedoče vrijednosti pravde, solidarnosti i općega dobra? I konačno, vidite li u socijalnom nauku Crkve prostor za novu sintezu vjere i društvene odgovornosti – onu koja bi u današnjem vremenu mogla ponovno otkriti snagu kršćanske nade i ljubavi prema bližnjemu?

Sveti papa Ivan Pavao II. osobito je u svojim enciklikama dao snažnu poruku i trajnu pouku koja vrijedi i za naše vrijeme. Svjedoci smo da se uvelike urušila kultura rada te da je, najvećim dijelom, stvoreno opće mnijenje prema kojemu je cilj pod svaku cijenu zaraditi što više i što brže – kako bi se potom što više trošilo.

Već u svojoj prvoj socijalnoj enciklici „*Laborem exercens*“, ovaj sveti Papa naglašava da je ljudski rad suradnja s Bogom Stvoriteljem. Radom se čovjek ostvaruje u svojem dostojanstvu, jer upravo u radu sudjeluje u Božjem planu dovršavanja stvorenoga svijeta. U narodu se kaže da „čovjek, dok radi, zna da je živ“, i ta narodna mudrost zapravo odražava duboku teološku istinu: rad nije samo nužnost, nego i sudioništvo u Božjem stvaralačkom djelu.

Nije, međutim, lako mijenjati mentalni sklop koji je, najvećim dijelom, oblikovan u vrijeme komunizma – kada je prevladavalo razmišljanje da treba što manje raditi, a što više zaraditi – niti suvremeni mentalitet potrošačkog društva koji potiče da se što više troši i neprestano kupuju stvari koje su nam zapravo suvišne, dok milijuni ljudi gladuju.

Jedna mi je osoba posvjedočila da često, odlazeći u velike trgovačke centre, kupi i ono što joj uopće ne treba. Odlučila je zato ubuduće unaprijed zapisati što joj je doista potrebno i ponijeti samo onoliko novca koliko je dovoljno da to plati. U svijetu preplavljenom reklamama i poticajima na

potrošnju, nije se lako oduprijeti napasti nepotrebnog trošenja i gubitka osjećaja za siromašne i potrebite.

U enciklici „Sollicitudo rei socialis“, u kojoj se bavi istinskim pitanjem razvoja čovjeka i društva, sveti Ivan Pavao II. snažno diže glas u obranu ugroženih siromaštvom i nepravdom koju moćnici čine prema slabijima. Podsjeća da nijedan narod nije sam sebi dostatan te poziva na „umrežavanje“ znanja, sposobnosti i dobrote za dobrobit čovjeka posvuda u svijetu – osobito onih koji trpe zbog siromaštva.

U enciklici „Centesimus annus“ papa Ivan Pavao II. ponovno upućuje poziv političkim i gospodarskim moćnicima na odgovorno upravljanje dobrima koja nam je Bog povjerio – ne radi gomilanja, nego radi zajedničkog dobra i dostojanstva svakoga čovjeka. Danas posebno osjećamo koliko su ti pozivi aktualni, jer mnogi koji donose ključne odluke često ne pokazuju dovoljnu odgovornost prema darovima Božjim kojima je čovjek pozvan upravljati – a ne ih uništavati.

Stoga moramo biti postojani u prihvaćanju i življenju tih smjernica koje nam pape upućuju za dobro opće Crkve, kako bismo i na lokalnoj razini dizali glas za prava i pravdu, odgovornost i suradnju, te promicali duh međusobne solidarnosti.

Foto: IKA/KTA // Kardinal Puljic sa vjernicima u Vatikanu

Obitelj kao temelj vjere, morala te osjećaja za pravdu i pravednost

Za kraj, koju biste poruku uputili mlađim svećenicima, teolozima i vjernicima laicima kako bi u suvremenim društvenim okolnostima nastavili živjeti i prenositi socijalni nauk Crkve kao živu teologiju ljubavi, pravde i mira? Kako, po Vašem mišljenju, mlade generacije mogu ponovno otkriti socijalni nauk Crkve ne samo kao skup doktrinarnih dokumenata, nego kao stvarno nadahnuće za osobno poslanje,

služenje i obnovu društva u evanđeoskom duhu? Što bi, prema Vašem iskustvu, trebalo osobito naglašavati u njihovu teološkom, pastoralnom i duhovnom odgoju kako bi Crkva i u 21. stoljeću ostala prepoznatljiv znak Božje blizine, milosrđa i zauzetosti za čovjeka? I naposljetku, gdje vidite izvore nade za novu generaciju vjernika koji žele graditi pravednije, solidarnije i duhovno zrelije društvo – u svijetu koji, čini se, sve češće zaboravlja svoje duhovne korijene?

U prvom redu, presudan je obiteljski odgoj, jer se upravo u obitelji postavljaju temelji vjere, morala te osjećaja za pravdu i pravednost. Ako su nam obitelji razorene, društvo teško može nadoknaditi taj gubitak. Stara je poslovice da se „iz malena trn oštri“.

Jedan od najvećih problema današnjeg vremena jest činjenica da u obiteljima ima sve manje djece. U takvom okruženju sve češće odrastaju samci, koji se, bez braće i sestara, nerijetko odgajaju u duhu sebičnosti, jer nemaju s kim učiti dijeliti, pomagati i živjeti u zajedništvu. Nerijetko im nedostaje i djece u susjedstvu s kojima bi prirodno razvijali osjećaj za druge. A upravo se u obitelji izgrađuju vrjednote iz kojih će se kasnije živjeti.

Nije dovoljno stjecati znanje – važno je da spoznaja istine i dobrote siđe do srca te postane poticaj za djelovanje i svakodnevno življenje. Raduje me što se u posljednje vrijeme među mladima osjeća veliko gibanje u traženju pravih vrjednota. Uvjeran sam da će oni postati pokretači novih ideja i stavova, i u Crkvi i u društvu. Nitko nije sam sebi otok – svi trebamo jedni druge.

Veseli me kada vidim da se mladi okupljaju oko plemenitih ideja i zauzeto rade na ostvarenju bolje budućnosti. Na tom planu pastiri trebaju biti neumorna potpora, otvarajući srca mladih prema pravim vrjednotama i potičući ih na njihovo ostvarivanje u svakodnevnom životu – zaključio je kardinal Vinko Puljić, vrhbosanski nadbiskup u miru (a stalno „u điru“, kako sam voli reći).

Na kraju, zahvaljujemo se uzoritom gospodinu kardinalu Vinku Puljiću na vremenu, otvorenosti i spremnosti da svojim svjedočanstvom doprinese ovom feljtonu i promišljanju o kontinuitetu socijalnog nauka Crkve.

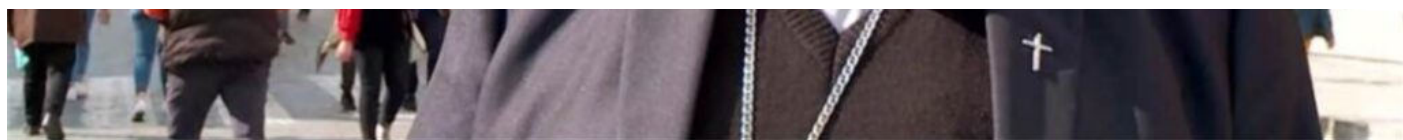

Foto: KTA/IKA // Kardinal Vinko Puljić, vrhbosanski nadbiskup u miru (a stalno „u điru“, kako sam voli reći) – na Trgu sv. Petra u Vatikanu

(Kraj nastavka 9/10)

Autor:

Ivan Matić Nević (ivan.matic1976@gmail.com)

Fotografije:

Vatican Media, fotoarhive IKA-e, KTA-e i Zagrebačke nadbiskupije

Svi nastavci feljtona:

- 1/10: [FELJTON Socijalni nauk Crkve od pape Lava XIII. do pape Lava XIV. \(1/10\)](#)
- 2/10: [FELJTON Socijalni nauk Crkve od pape Lava XIII. do pape Lava XIV. \(2/10\)](#)
- 3/10: [FELJTON Socijalni nauk Crkve od pape Lava XIII. do pape Lava XIV. \(3/10\)](#)
- 4/10: [FELJTON Socijalni nauk Crkve od pape Lava XIII. do pape Lava XIV. \(4/10\)](#)
- 5/10: [FELJTON Socijalni nauk Crkve od pape Lava XIII. do pape Lava XIV. \(5/10\)](#)
- 6/10: [FELJTON Socijalni nauk Crkve od pape Lava XIII. do pape Lava XIV. \(6/10\)](#)
- 7/10: [FELJTON Socijalni nauk Crkve od pape Lava XIII. do pape Lava XIV. \(7/10\)](#)
- 8/10: [FELJTON Socijalni nauk Crkve od pape Lava XIII. do pape Lava XIV. \(8/10\)](#)
- 9/10: [FELJTON Socijalni nauk Crkve od pape Lava XIII. do pape Lava XIV. \(9/10\)](#)
- 10/10: [FELJTON Socijalni nauk Crkve od pape Lava XIII. do pape Lava XIV. \(10/10\)](#)

U posljednjem nastavku (10/10):

FELJTON „Papinska vizija društvene pravde“: Socijalni nauk Crkve od pape Lava XIII. do pape Lava XIV. (10/10) – Intervju o socijalnom nauku Crkve s bivšim veleposlanikom pri Svetoj Stolici te profesorom emeritusom, arheologom, povjesničarom i diplomatom Emilijem Marinom.

P.S.

Tekst je dio novinarskog projekta „Papinska vizija društvene pravde: Socijalni nauk Crkve od pape Lava XIII. do pape Lava XIV.“, objavljenog u sklopu Programa poticanja novinarske izvrsnosti u 2025. godini Agencije za elektroničke medije. Dopušteno je drugim medijima prenositi ovaj sadržaj uz navođenje izvora i autora.

